

Schéma zkoušek

Mezinárodní zkušební řád pro záchranné psy (IPO-R) obsahuje následující druhy zkoušek

Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta stopa	RH-F E
Zkouška záchranného stopování	stupeň A	RH-F A
Zkouška záchranného stopování	stupeň B	RH-F B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta plošné vyhledání	RH-FI E
Zkouška plošného vyhledání	stupeň A	RH-FI A
Zkouška plošného vyhledání	stupeň B	RH-FI B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta sutinového vyhledání	RH-T E
Zkouška sutinového vyhledání	stupeň A	RH-T A
Zkouška sutinového vyhledání	stupeň B	RH-T B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta lavinového vyhledání	RH-L E
Zkouška lavinového vyhledání	stupeň A	RH-L A
Zkouška lavinového vyhledání	stupeň B	RH-L B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta vodních prací	RH-W E
Zkouška vodních prací	stupeň A	RH-W A
Zkouška vodních prací	stupeň B	RH-W B

Každý psovod má možnost začít zkouškou způsobilosti záchranného psa jakékoliv varianty, nebo některou zkouškou stupně A.

Úspěšně vykonaná zkouška stupně A jakékoliv specifikace opravňuje k účasti na zkoušce stupně B odpovídající specifikace.

Pes, který neuspěl při zkoušce, může stejnou zkoušku opakovat v časovém odstupu minimálně 5 dní.

Všeobecná ustanovení

Základní údaje

Zkoušky záchranných psů mají kvalifikovat jednotlivé psy z hlediska jejich účelu použití. Splněná zkouška je dokladem úspěšného výcviku záchranného psa v daném směru. Je podkladem pro praktické nasazení v příslušných organizacích.

Způsobilost pro nasazení je určována a přiznávána výhradně těmito organizacemi. Tímto lze vázat další podmínky, např: doplňující znalosti psovoda, kurzy ovládnání vysílaček, kurzy horolezectví, věkový limit pro psovoda i psa, kondiční zkoušky, předpisy o výstroji, kurzy první pomoci, opakování zkoušek atd.

Zkoušky záchranných psů se mohou konat v průběhu celého roku. Pokud nemůže být zaručena bezpečnost osob a zvířat, musí být konání zkoušek odloženo. Vždy musí být dodržovány bezpečnostní předpisy a předpisy životního prostředí.

Vždy musí být umožněna kontrola identity předvedených psů pomocí tetování nebo mikročipů. Psy, které není možno identifikovat, popíše delegovaný rozhodčí v příloze určené pro zastřešující organizaci pořadatele.

Ke zkouškám záchranných psů mohou nastoupit psi bez ohledu na velikost, rasu nebo průkaz původu. Psovod se může v jeden den zúčastnit pouze jedné zkoušky, na kterých však smí předvádět i více psů. Pokud pes splní zkoušku stupně A, smí okamžitě po dosažení věkové hranice nastoupit ke zkoušce stupně B stejné specifikace.

Jeden pes nesmí být během jedné zkoušky veden více psovody.

Háravé feny se mohou zúčastnit všech zkoušek, ale musí být drženy odděleně od ostatních účastníků zkoušek a nastupují vždy jako poslední na závěr akce.

Nemocní psi jsou vyloučeni a nesmějí vstupovat do prostoru zkoušek.

Při neukázněnosti psa dá rozhodčí psovodovi tři možnosti k přivolání. Je-li cvik proveden až na druhý povel, snižuje se známka o dva stupně. Neuposlechne-li pes ani na třetí povel, bude o dvojice z dalšího průběhu zkoušky vyloučena. Okamžik pro povel určuje rozhodčí.

Rozhodčí je oprávněn ukončit práci psa, pokud je zřejmé, že pes je nedostatečně připraven, neproказuje dostatečnou ochotu k práci, je viditelně mim o vliv psovoda nebo má znatelná tělesná omezení. Rozhodčí může v případě nesportovního chování nebo poskytování nedovolené pomoci dát psovodovi výstrahu. Při první výstraze bude odečteno 5 bodů, při druhé výstraze bude daná disciplína ukončena a hodnocena nedostatečně. Hrubé nesportovní chování psovoda nebo agresivní chování psa opravňuje rozhodčího k jejich okamžité diskvalifikaci.

Všeobecná ustanovení

Způsob označení

Označení štěkotem

Při vyštěkávání se pes zřetelně zaměřuje na ukrytou osobu nebo její pach a musí vyštěkávat nepřetržitě směrem k ukryté osobě, dokud k němu nepřijde psovod a označování neukončí.

Pes se ukryté osoby nesmí dotýkat. V případě uzavřeného úkrytu, který není pro psa dostupný, musí provádět označování směrem k místu, odkud vychází pach.

Označení nálezkou

Pro označení nálezkou je pes vybaven zvláštním obojkem s připevněnou nálezkou. Obojek musí mít samovolňovací mechanismus, chránící psa před zraněním. Pes po nalezení osoby přinese nálezkou k psovodovi. Předsednutí při předání nálezky se nevyžaduje. Po odebrání nálezky a pokynu rozhodčího vede pes psovoda samostatně přímou cestou k ukryté osobě. Psovod přitom musí mít stále kontakt se svým psem. Pes může být připnutý na vodítku libovolné délky.

Označení vystavováním

Při označování vystavováním běhá pes nejkratší cestou mezi psovodem a ukrytou osobou a láká psovoda k ukryté osobě, případně k místu označení. Mimo to musí pes u psovoda vykazovat jasný vzorec chování, díky kterému je jednoznačné, že pes označuje. Psovod nahlásí vzorec chování rozhodčímu před začátkem pachové práce.

Označení hrabáním

Při vyhledávání v lavinách se za korektní způsob označení považuje i hrabání. Musí být výrazné a musí směřovat k ukryté osobě. Hrabání může být prováděno též ve spojení s vyštěkáváním.

Pořádání zkoušek

Pověření k pořádání zkoušek uděluje příslušná zastřešující organizace pořadatele (FCI-LAO nebo IRO-NRO). Výsledky zkoušek si navzájem uznávají všechny národní organizace FCI a IRO. Zkoušky se mohou konat pouze za účasti minimálně 4 psovodů.

Organizace zkoušek

Za organizační část zkoušek zodpovídá vedoucí zkoušek. Zařizuje a kontroluje všechny práce, které jsou potřebné k přípravě a provádění zkoušek, zejména pak po dohodě z rozhodčím postavení překážek pro disciplínu poslušnost a dovednost. Vedoucí zkoušek musí být po celou dobu zkoušky rozhodčímu k dispozici. Rozhodčí musí znát jméno vedoucího zkoušek minimálně 14 dní před termínem konání akce.

Povinné ručení

Za případné úrazy v průběhu zkoušky ručí psovod za sebe i svého psa. Majitel psa zodpovídá za všechny škody na osobách a věcech způsobené jeho psem. Z tohoto důvodu musí být jako držitel psa proti těmto následkům pojištěn. Pokyny udílené rozhodčím, popřípadě pořadatelem plní psovod dobrovolně a na vlastní nebezpečí. Před začátkem akce musí psovod na vyžádání předložit

rozhodčímu popř. Vedoucímu zkoušek předložit doklad o platném očkování psa.

Věkový limit

Pes musí v den zkoušek dosáhnout minimální věkové hranice

všeobecná ustanovení

- Zkouška způsobilosti záchranného psa RH-E: 14 měsíců
- Zkouška stupně A: 18 měsíců
- Zkouška stupně B: 20 měsíců

Posouzení povahy psa

Rozhodčí pozoruje chování před začátkem a v průběhu celé zkoušky. Rozhodčí je povinen při zjevných povahových nedostatcích vyloučit psa ze zkoušky a učinit o tom záznam v pracovní knížce.

Posouzení povahy zahrnuje:

- jistotu a chování psa k cizím osobám
- jistota a chování psa při působení rušivých vlivů
- možnost zátěže i při ztížených podmínkách, jako např: při dlouhodobé práci, při nasazení více psů současně, při velkém teplu či zimě, při působení prachu a kouře, při nadměrném hluku, při silném pachovém zatížení apod.
- určení dalších povahových nedostatků jako bázlivost při střelbě, slabost nervů a s ní spojená útočnost, přehnaná ostrost, celková bázlivost a podobné další jevy.

Povinnost účastníků zkoušek

Psovod je povinen přihlásit se ke zkoušce včas. Pokud se z určitých důvodů nemůže dostavit, musí toto neprodleně oznámit vedoucímu zkoušek. Každý psovod nastupující ke zkoušce se musí dostavit s příslušnou výstrojí a oblečením odpovídajícím danému druhu zkoušky. Hlášení rozhodčímu při zahájení i ukončení se provádí v základním postoji se psem na vodítku. Psovod je povinen uposlechnout pokynů rozhodčího i vedoucího zkoušek.

Každý psovod je povinen ukončit všechny oddíly, a to i když v některém z oddílů nedosáhl minimálního počtu bodů.

Povolené pomůcky

Zvláště pro řešení pachových prací jsou za účelem taktické podpory při vyhledávání povoleny následující pomůcky:

- píšťalka: Rozhodčí musí být před zahájením práce seznámen se zvukovými signály
- rozlišovací dečka nebo řetízkový obojek
- světlo nebo rolničky
- voda nebo houbička

Pracovní knížka

Pracovní knížka vydaná příslušnou národní organizací je povinná pro každého účastníka zkoušek a musí být registrována FCI.LAO nebo IRO-NRO. Před zahájením zkoušek musí být předána vedoucímu zkoušek. Výsledky zkoušek zapisuje vedoucí zkoušek, rozhodčí ho kontroluje a podepisuje výsledek.

Všeobecná ustanovení

Zkoušky jsou ukončeny vyhodnocením spojeným s předáváním pracovních knížek.

Předčasné ukončení zkoušky (onemocnění nebo zranění psa či psovoda apod.) musí být s odůvodněním zapsáno do pracovní knížky.

Hodnocení

Předvedené výkony se hodnotí známkami a body. Znamky a k nim patřící body musí přesně odpovídat předvedenému cviku

Při soutěžích s pořadím rozhodují při rovnosti bodů, body dosažené v jednotlivých oddílech a pořadích A (pachové práce) B (poslušnost a dovednost)

Při celkovém hodnocení se smí udělovat pouze celé body. To však neznamená, že se jednotlivé cviky nesmějí hodnotit body dílčími. Při konečném hodnocení daného oddílu zkoušky se dílčí body zaokrouhlují buďto nahoru nebo dolů dle celkového dojmu.

Zkouška platí za splněnou, pokud pes v každém oddíle dosáhne minimálně 70% možných bodů.

Známkování zkoušky dle dosažených bodů (v %)

100 – 95,5%	výborně
95,0 – 90,0%	velmi dobře
89,5 – 80,0%	dobře
79,5 – 70,0	uspokojivě
69,5 – 0,0	chybně

Posudkové listy a formuláře

Zde platí národní ustanovení k předání, případně dokumentaci výsledků zkoušek.

Rozhodčí

Zkoušky mohou posuzovat jen kvalifikovaní a zastřešující organizací pořadatele (FCI nebo IRO) ustanovení rozhodčí. Dále platí v tom smyslu všechna ustanovení řádu pro rozhodčí příslušné zastřešující organizace pořadatele.

Jeden rozhodčí může v jeden den posoudit maximálně 36 částí.

Hodnota oddílů je stanovena následovně:

oddíl A	pachové práce	zkouška způsobilosti	2 části
oddíl A	pachové práce	stupeň A	3 části
oddíl A	pachové práce	stupeň B	4 části
oddíl A	vodní práce	zkouška způsobilosti	2 části
oddíl A	vodní práce	stupeň A	3 části
oddíl A	vodní práce	stupeň B	4 části
oddíl B	poslušnost a dovednost	zkouška způsobilosti všeobecná ustanovení	1 část
oddíl B	poslušnost a dovednost	stupeň A	1 část
oddíl B	poslušnost a dovednost	stupeň B	1 část

Rozhodnutí rozhodčího je konečné!